

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ B. Š.**, bytom Ž., v dovolacom konaní zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. M. B., s.r.o., so sídlom Ž., za ktorú koná konateľka JUDr. M. B., **2/ M. R.**, bytom P., **3/ A. L.**, bytom S., **4/ J. K.**, bytom Ž., **5/ A. Š.**, bytom P., **6/ M. R.**, bytom P., **7/ V. M.**, bytom L., **8/ F. N.**, bytom B., **9/ M. Š.**, bytom L., **10/ P. P.**, bytom L. a **11/ Ing. J. B.**, bytom L., proti žalovaným: **1/ Ž.**, so sídlom Ž., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. R. P., advokátom so sídlom B. a **2/ M.**, so sídlom N., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 4 C 34/2002, o dovolaní žalobkyne 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. januára 2011 sp.zn. 5 Co 148/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne 1/ **o d m i e t a .**

Žalobkyňa 1/ je povinná zaplatiť žalovanej 1/ náhradu trov dovolacieho konania v sume 154,58 €, do rúk JUDr. R. P., advokáta Advokátskej kancelárie so sídlom v B., do troch dní.

Žalovanému 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina (súd prvého stupňa) rozsudkom z 30. novembra 2009 č.k. 4 C 34/2002-403 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia, že nehnuteľnosti nimi bližšie označené patria v polovičných podieloch do dedičstva po poručníkoch J. M. a K. M., rod. J.. Žalovanej nepriznal náhradu trov konania a žalobcom 1/ až 11/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 2/, na účet jeho zástupcu, náhradu trov konania v sume 340,30

eur do 15 dní po právoplatnosti rozsudku. Pri rozhodovaní vo veci samej vychádzal z toho, že ak by aj vyvlastňovacie rozhodnutie, na základe ktorého boli predmetné nehnuteľnosti odňaté právnym predchodcom žalobcov, nenadobudlo právoplatnosť vo vzťahu k právnym predchodcom žalobcov, žalovaní nadobudli vlastnícke právo titulom vydržania. V konaní totiž bolo preukázané, že u žalovaných boli splnené všetky podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním v zmysle platného znenia Občianskeho zákonníka, a to ku dňu nadobudnutia účinnosti novely zák. č. 509/1991 Zb. Súd „zároveň“ zamietol žalobu „vo vzťahu k navrhovateľom 2/ - 11/“ ako právnym nástupcom pôvodnej žalobkyne 2/ F. M., rod. S., ktorá v priebehu konania zomrela, a to z dôvodu, že títo žalobcovia nemajú naliehavý právny záujem na určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po neb. J. M. a po neb. K. M., rod. J.. Súd prvého stupňa „zároveň“ poukázal i na to, že oprávnená osoba, ktorej nehnuteľnosť prevzal štát v rozhodnom období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 bez právneho dôvodu, sa nemôže domáhať ochrany vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov formou určenia vlastníckeho práva, pokiaľ bol daný reštitučný nárok podľa zák. č. 229/1991 Zb., zák. č. 403/1990 Zb. alebo zák. č. 87/1991 Zb. Pojem „prevzatia veci bez právneho dôvodu“ sa súdnou praxou vymedzil tak, že ide o prevzatie na základe neplatného právneho úkonu, správneho rozhodnutia, ktoré nebolo riadne doručené a nenadobudlo právoplatnosť, príp. zabratie väčšej výmery pozemku, než zodpovedá podľa neplatného právneho úkonu, príp. správneho rozhodnutia.

Krajský súd v Žiline (odvolací súd) rozsudkom z 25. januára 2011 sp.zn. 5 Co 148/2010 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Žalovanej 1/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania a žalobcom 1/ až 11/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 2/, na účet jeho zástupcu, náhradu trov konania v sume 62,70 eur do 15 dní po právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd prejednal vec v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa. Osobitne sa vyjadril k jednotlivým námietkam žalobcov uvedeným v odvolaní. V súvislosti s nadobudnutím vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním považoval záver súdu prvého stupňa za správny s tým, že „aj správne rozhodnutie o vyvlastnení nehnuteľností môže byť titulom k vydržaniu vlastníckeho práva“. Dodal, že od 1. januára 1992 subjektom vydržania môže byť mimo fyzickej osoby i osoba právnická, prípadne aj štát s tým, že v zmysle ustanovenia § 872 ods. 6 Občianskeho zákonníka si môže oprávnená osoba započítať v prípade vydržania

pozemku i čas, po ktorý mal pozemok v oprávnenej držbe jej právny predchodca, a to i pred 1. januárom 1992. Podľa odvolacieho súdu prvostupňový súd tiež správne konštatoval, že „u žalobcov 1/ - 11/“ (zrejme správne žalobcov 2/ - 11/; poznámka) nie je daný naliehavý právny záujem na určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po J. M. a po K. M., rod. J.. Ďalej uviedol, že oprávnená osoba sa nemôže domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov, a to ani formou určenia vlastníckeho práva v zmysle ustanovenia § 80 písm. c/ O.s.p. pokiaľ mala možnosť uplatňovať si svoj nárok žiadosťou o vydanie veci v zmysle reštitučného zákona.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalobkyňa 1/. Navrhla rozsudok odvolacieho aj prvostupňového súdu zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie. Tvrdila, že jej mimoriadny opravný prostriedok je prípustný podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Podľa žalobkyne 1/ odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle uvedeného ustanovenia spočíva v tom, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie nečakanie na iných právnych dôvodoch než súd prvého stupňa. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu považovala žalobkyňa 1/ aj za nepreskúmateľné, nakoľko nebolo dostatočne odôvodnené. Dovolanie odôvodnila tiež tým, že konanie je postihnuté i tzv. inými vadami, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Žalovaná 1/ žiadala, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania. Žalovaný 2/ navrhol dovolanie žalobkyne 1/ zamietnuť. Ostatní žalobcovia sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom. Bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže jeho nariadenie nepovažoval za potrebné (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť, pretože nie je prípustné.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo

rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Keďže v preskúmvanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom vo výroku svojho rozhodnutia nevyslovil prípustnosť dovolania, ani nebolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. O.s.p., a vo veci samej dosiaľ nebolo dovolacím súdom vydané rozhodnutie, ktoré by bolo pre odvolací súd záväzné, je nesporné, že prípustnosť dovolania žalobkyne 1/ z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nedostatok návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s ohľadom na námietky žalobkyne 1/ uvedené v dovolaní osobitne zameril na otázku, či konanie nie je postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. vadou spočívajúcou v odňatí možnosti tejto účastníčke konať pred súdom.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa názoru dovolacieho súdu v posudzovanej veci konanie pred odvolacím súdom nebolo takouto vadou postihnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by odvolací súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni 1/ realizáciu procesných práv priznaných jej procesným predpisom. Vo vzťahu k žalobkyni 1/ nedošlo postupom odvolacieho súdu k odňatiu možnosti pred ním konať z dôvodu, že svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa. Odvolací súd vychádzal z rovnakých úsudkov a dospel k rovnakému právnemu záveru, ako súd prvého stupňa. Potvrdil rozhodnutie súdu, pričom sa stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozsudku, tak ako mu to umožňuje ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. V žiadnej časti sa od záverov okresného súdu neodchýlil, skutkové zistenia i právne posúdenie veci prvostupňovým súdom považoval za správne, pričom sa osobitne vyporiadal s námietkami žalobcov uvedenými v odvolaní, ale v ničom neposudzoval prejednávajúcu vec inak ako súd prvého stupňa. Samotná dovolateľka v rámci svojej rozsiahlej argumentácie v mimoriadnom opravnom prostriedku neuviedla odlišnosti medzi odôvodneniami rozhodnutí súdov nižších stupňov. V rozhodnutí odvolacieho súdu preto nešlo o tzv. prekvapivé rozhodnutie, ktoré by viedlo k porušeniu procesných práv žalobkyne 1/ skutkovo a právne argumentovať ohľadne právneho posúdenia, prípadne vyjadriť sa podľa § 118 ods. 3 O.s.p. Dovolací súd poznamenáva, že táto dovolacia námietka nedostatku rozhodnutia odvolacieho súdu bola do dovolania nenáležite, bez prihliadnutia na konkrétne okolnosti prípadu, zrejme prevzatá z iného dovolania, z dovolania podaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. októbra 2009 sp.zn. 9 Co 259/2009, vydanému v inej právnej veci Okresného súdu Žilina vedenej pod sp.zn. 7 C 34/2002.

Pokiaľ žalobkyňa 1/ tvrdí, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, a vyvodzuje z toho, že absenciou riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia jej bola odňatá

možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., dovolací súd pripomína, že podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003: „Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces“. Dovolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti upozorniť aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého: „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní“. Podľa dovolacieho súdu nemožno naostatok opomenúť, že zákonom č. 384/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 15. októbra 2008, bol dovtedajší text § 219 O.s.p. doplnený okrem iného odsekom 2, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Citované nové ustanovenie tak reagovalo na súdnu prax v prípadoch úplných a presvedčivých rozhodnutí súdov prvého stupňa, kedy odôvodnenie rozhodnutia odvolacích súdov je len kopírovaním vecne správnych dôvodov. V takých prípadoch rozhodnutia obsahujú účastníkom známe podania, známy napadnutý rozsudok a v závere obsahujú už len stručné konštatovania o správnosti a presvedčivosti napádaného rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd plne stotožňuje. Ide o ustanovenie v rovine fakultatívnej a umožňuje odvolaciemu súdu sa sústrediť už len na doplnenie presvedčivosti rozhodnutia a odvolacie súdy sa tak môžu sústrediť na judikatúru a odbornú literatúru. Tým sa môže zvýšiť aj dôvera v apelačné súdy, ktoré by v rozhodnutí menej kopírovali a viac argumentovali, čo nepochybne bude verejnosťou vítané (porovnaj dôvodovú správu k predmetnej novele).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvého stupňa primerane vysvetlil, z akých úvah vychádzal pri závere, že žalobcom nemožno priznať vlastnícke právo, ktoré bezpochyby patrí žalovaným. Dostatočne vysvetlil, prečo nemožno určiť, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po právnych predchodcoch žalobcov. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne 1/.

Dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/ až e/ a g/ § 237 O.s.p. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

Námietky žalobkyne 1/, ktorými vytyka odvolaciemu i prvostupňovému súdu existenciu tzv. inej vady a omyl pri aplikácii práva, treba považovať za dovolacie dôvody podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., ktoré však sami o sebe prípustnosť dovolania nezakladajú. Skutočnosť, že by konanie bolo postihnuté tzv. inou vadou, resp. že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne 1/ v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyňi 1/, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešná žalovaná 1/ v dovolacom konaní podala návrh na uloženie povinnosti nahradiť jej trovy tohto konania v sume 154,58 € za dva úkony právnej služby (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). V dovolacom konaní žalovanej 1/ vznikli trovy v súvislosti s odmenou za právne služby poskytnuté advokátom. Odmena za jeden úkon právnej služby činí sumu 57 €, pričom patrí za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a príprava zastúpenia a písomné vyjadrenie k dovolaniu (§ 11 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 1 písm. a/ a b/ vyhl. č. 655/2004 Z.z.) a dvakrát režijný paušál v rozsahu jednej stotiny výpočtového základu za úkon právnej služby (§ 16 ods. 3 uvedenej vyhlášky) v sume 7,41 €. Celkove vznikli žalovanej 1/ trovy v sume 154,58 €, v ktorej je zahrnutá i 20 %-ná DPH, ktorá je žalobkyňa 1/ povinná zaplatiť do rúk zástupcu žalovanej 1/ (§ 149 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.). Žalovaný 2/ nepodal návrh na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.) a z toho dôvodu mu náhrada nebola priznaná.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. novembra 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová